

“Coöperatief Leren” op de Jan Ligthartschool.

Schooljaar 2007/2008 is een start gemaakt met deze onderwijsaanpak op onze school. Dit schooljaar 2008/ 2009 verbreden én verdiepen we het coöperatief leren in de klas en middels dit artikel wil ik u graag even bijpraten.

Wat is het doel van Coöperatief Leren/ waarom doen we dit op school/ wat willen we bereiken? (Coöperatief Leren kort ik verder af als C.L.)

- C.L. is een onderwijsaanpak waarbij alle leerlingen zoveel mogelijk actief meedoen en waarbij we het samenwerken motiveren en stimuleren. We doen dit volgens vaste structuren. Welke structuren dit zijn kunt u verderop in het artikel lezen.
- De kinderen worden door C.L. uitgerust voor een toekomst waarin ze veel zelfstandig maar ook veel sámen zullen werken/ spelen en leven.
- Leerlingen leren meer geconcentreerd en bewuster, omdat ze in interactie met elkaar zijn, ze werken immers samen. Dit levert een hogere leerprestatie op.

Coöperatief leren vraagt aanpassingen van het klassenmanagement; m.a.w. de leerkracht moet een aantal zaken anders organiseren in de klas.

We hebben het dan over alle groepen, dus 1 t/m 8.

Stilteteken	Rechterhand omhoog , 1 t/m 5 doet ook de rechterwijsvinger voor de mond.
Tafelgroepen	Liefst 4 leerlingen per groepje en we noemen die groepjes: teams. De kinderen mogen zelf een naam bedenken voor hun team. Iedere 6 tot 8 weken wisselen de teams en komen de kinderen weer bij anderen in een team. We wisselen meestal na een vakantie. Daardoor blijven de onderlinge verhoudingen ook goed. In de kleutergroepen hebben de kinderen een vast maatje in de kring en na d vakanties wordt dit gewisseld.
	De leerlingen zitten in de klas in vaste teams van 4 (soms 5) leerlingen. Dat is hun thuisbasis, daar krijgen ze algemene instructies, werken ze individueel én werken ze ook samen. Vaste nummering (1,2,3 en 4) in deze teams.
Termen	We werken in het team samen met ons schoudermaatje (dus wie naast je zit). We werken ook met onze oogmakker (dus wie tegenover je zit)
Teambox	Ieder team heeft een teambox en hierin zitten praktische zaken om gemakkelijk samen te kunnen werken b.v. klokje, l.l.kiezer, memoblaadjes en schrijf/ tekenmateriaal.
Stemgebruik	Als leerlingen veel samen werken in teams moeten er afspraken zijn over het stemgebruik, m.a.w. hoe hard/ zachtjes praten we met elkaar. De onderbouwgroepen gebruiken hierbij de term: liniaalstem(korte afstand dus weinig stemgeluid).

Coöperatief leren verloopt volgens vaste didactische structuren:

Deze structuren vormen het hart van onze aanpak; m.a.w. ze zijn van essentieel belang.

Dus moeten we zorgen dat we onze leerlingen deze structuren goed aanleren.

Ze gaan daardoor tot de gewone-manier-van-doen van zowel de leerlingen als de leerkrachten horen. We benoemen de structuur ook steeds.

Overigens; uiteraard blijven kinderen ook individuele opdrachten uitvoeren, er wordt niet alleen maar in groepjes gewerkt!

Enkele voorbeelden van structuren die we hanteren.

Binnen/ buiten kring	De leerlingen staan in een kring. Twee leerlingen naast elkaar gaan tegenover elkaar staan, waarbij er één in de cirkel blijft en de ander naar voren stapt en zich omdraait. Zo ontstaan binnenkring en buitenkring. Doordat één van de kringen roteert ontstaan er steeds nieuwe tweetallen.
	De leerlingen uit de binnenkring vertellen iets naar aanleiding van een vraag/ opdracht van de leerkracht of een vragenkaart. Daarna wisselen van rol, dus de leerling in de buitenkring is aan de beurt.
	Praktijkvoorbeeld: leerlingen uit de bovenbouw stellen elkaar vragen over de leerstof als voorbereiding op de toets die ze krijgen.
Zoek iemand die	Alle leerlingen lopen door het lokaal met het doel: “zoek iemand die” een antwoord weet op een van de opdrachten op een werkblad.
	Met het werkblad in de hand lopen de leerlingen door de klas en gaan met z'n tweeën bij elkaar staan.
	Een leerling legt de ander een vraag voor uit het werkblad. De ander geeft het antwoord als hij dat weet. De leerling schrijft het antwoord in zijn eigen woorden op het werkblad.
	De andere leerling checkt of het opgeschreven antwoord goed is. Na akkoord zet hij de eigen naam erbij en daarna wisselen van rol.
Tweepraat	In tweetal geven de leerlingen om de beurt een antwoord op een vraag of een oplossing voor een probleem. De leerkracht geeft een opdracht of stelt een vraag waarop meerdere korte antwoorden mogelijk zijn. Na even wat bedenktijd wordt bepaald welke leerling er begint. De leerlingen geven vervolgens om de beurt een reactie op de vraag of opdracht. Dat gebeurt mondeling.
	Praktijkvoorbeeld: Elke 2 weken staat een letter centraal in de kleutergroep. Van deze letter wordt een woordveld gemaakt in de klas. Kinderen bedenken woorden waar deze letter in voorkomt en de structuur die ze hierbij gebruiken is tweepraat.

Andere structuren die we regelmatig gebruiken zijn b.v. mix en koppel, mix en ruil, zoek de valse, tweetal coach en laat zien.

Bijlage nieuwsbrief 15-12-08
Taal leerlijn Sint en Kerst.

Met het Sinterklaasfeest nét achter de rug en de Kerst in aantocht, wil ik u graag vertellen over de taal leerlijn die we sinds enkele jaren gekoppeld hebben aan deze 2 thema's.